

De papieren werkelijkheid van de overheid

‘Kort samengevat zijn we boos. Omdat er zo’n gat gaapt tussen enerzijds wat goed is voor kinderen en anderzijds de papieren werkelijkheid van gestold wantrouwen en regeltjesdrift van de landelijke overheid. Geef gemeenten de ruimte om hun taken te doen op een manier die bij ze past en klopt.’

Aan het woord is Arnoud van Leuven, voorzitter van het college van bestuur van stichting Samenwijs Opvang & Onderwijs in Hilvarenbeek. Hij vindt dat gemeenten niet onnodig op de vingers moeten worden getikt met rigide regeltjes. ‘De afwegingen die onze gemeente maakt worden met één pennensreek ongedaan gemaakt door de landelijke overheid. Dat vind ik onbestaanbaar.’ De stichting Samenwijs Opvang en Onderwijs en de gemeente Hilvarenbeek startten een campagne om een einde te maken aan de ‘verpletting’ van kinderen door de maatregelen uit de wet IKK (Innovatie en Kwaliteit Kinderopvang).

24 uur later

Wat is het probleem in Hilvarenbeek? Van Leuven schetst een praktijkvoorbeeld: ‘Acht peuters van maximaal 3 jaar oud hebben toezicht en begeleiding nodig van een pedagogisch medewerker. Zestien kleuters, dus minimaal 4 jaar, dat van een leerkracht. Dat is de wet. Die verbiedt om

deze twee groepen mét hun voltallige begeleiding bij elkaar te zetten. Mag onder geen beding.’

‘Een kind van 3 jaar, 11 maanden en 30 dagen mag nu eenmaal niet in een groep met meer dan vijftien anderen. Precies 24 uur later vindt de wet zo’n kind bestand tegen groepen van dertig of meer oudere basisscholieren met één onderwijzer ervoor. Wij willen 3- en 4-jarigen in een groep van 24 kinderen bij elkaar mogen zetten. Omdat het gewoon béter is.’

Steun gemeente

Samenwijs Opvang en Onderwijs zet 3- en 4-jarigen nog wél samen in één groep van 24, met begeleiding. Met instemming van de gemeente. Van Leuven: ‘Ouders zijn razend enthousiast, kinderen kunnen geleidelijk wennen aan elkaar en aan de overgang van kinderopvang naar onderwijs. Professionals zien mogelijkheden in deze doorgaande leerlijnen aangezien ze onnodig bruske overgangen opheffen. Maar

zowel de landelijke onderwijsinspectie als de GGD zien vooral een wetsovertreding en geven aan het niet toe te kunnen laten. Dit jaar wordt het nog oogluikend toegestaan, vanaf 1 januari moet de gemeente optreden.’

IKK onwerkbaar

De gemeente Hilvarenbeek en de samenwerkende partners lieten het er niet bij zitten en namen het initiatief voor een open brief aan de verantwoordelijk ministeries. De gemeente en professionals hebben zo samen een duidelijk signaal afgegeven richting Den Haag, zegt Van Leuven.

‘Wij voeren al 12 jaar een “samenwijsbeleid”, met de gemeente. Hilvarenbeek kent louter nog integrale kindcentra, we hebben geen losse basisscholen meer. Overal waar onderwijs is, is ook kinderopvang. Jeugdzorg en andere partijen zijn nauw betrokken. We hebben een juridische vorm gekozen die deze samenwerking ondersteunt.’ ‘Maar het wordt ons niet gemakkelijk gemaakt. We lopen tegen zaken aan als controle door verschillende inspecties, meerdere jaarrekeningen en zelfs met de relatief nieuwe wet IKK mogen we nog steeds vaak niet doen wat goed is voor kinderen. Vandaar onze open brief en een symposium onder de titel: “IKK: liever een wet die kinderen niet plet.” Dit symposium vond plaats op 11 oktober, met inbreng van de gemeente, de praktijk én de wetenschap. ‘Het was niet alleen bedoeld om een signaal te geven aan politiek Den Haag’,

schetst Van Leuven. ‘We wilden de bezoekers ook inspireren en verrijken met de nieuwste inzichten. Samen hebben we nagedacht over hoe we onze oproep aan de ministers concreter konden maken. Een resultaat van het symposium lijkt alvast dat enkele regionale wethouders de GGD ertoe willen bewegen mee te denken én samen willen optrekken naar Den Haag.’

Het duurt erg lang

‘We zien al wel een voorzichtige kentering bij de landelijke politiek. Wat wij willen is een integraal kindcentrum als derde mogelijkheid opnemen in de wet. Naast kinderopvang en basisonderwijs. Wij willen maatwerk mogen leveren. Dat zou een positieve impuls geven aan de Nederlandse praktijk, misschien zelfs wel een doorbraak. Nut en noodzaak van regels onderschrijven we echt wel, maar we vinden dat we vooral moeten kijken naar wat het kind nodig heeft.’

Een volgende stap is een brief aan de Tweede Kamer, laat Van Leuven weten. ‘Daaruit zal onze teleurstelling in dit kabinet blijken. Het praat graag over innovatie, talentontwikkeling en autonomie. Maar maatwerk leveren mag niet. Terwijl je kinderen juist op jonge leeftijd goed kunt aanreiken wat ze nodig hebben. We roepen de politiek op onze professionals de ruimte en het vertrouwen te geven kinderen zich optimaal te laten ontwikkelen. Controleer ons dáárop: of we kinderen veilig de kans geven te groeien en zich te ontwikkelen.’

PACT voor Kindcentra

Het programma PACT voor Kindcentra staat voor een ontwikkelomgeving voor kinderen van 0-12 jaar, waarin ieder kind meedoet, meetelt en leert, waarin professionals met plezier werken en waarin ouders, kinderen en medewerkers samen optrekken. Het realiseren van inclusieve kindcentra blijkt in de praktijk niet altijd eenvoudig. Daar helpt PACT voor Kindcentra door innovatie te stimuleren en kennis te delen; door (wetenschappelijke) onderbouwing van de meerwaarde van inclusieve centra te organiseren; door praktijk, wetenschap en beleid te verbinden; door te stimuleren dat de beweging van kindcentra regionaal verankerd wordt. Met als blijvend uitgangspunt de ontwikkelbehoefte van kinderen. Janny Reitsma, Lotte de Rooij en Maaïke Vaes, projectleiders, presenteren u telkens een opmerkelijk inzicht.